

Villkorsdokumentet uppdateras varje år.

Statens syfte med stödet: nästan fem miljarder till folkbildningen

Bildning är det som format oss genom livet. Ruhi Tyson.

1. bidra till att **stärka och utveckla demokratin,**

2. bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald **människor** att **stärka sin livssituation** och **skapa engagemang** och **delta i samhällsutvecklingen,**

3. bidra till att **utjämna utbildningsklyftor** och höja **utbildnings- och utbildningsnivån** i samhället

4. bidra till att bredda **intresset** för utbildning

Vad skall du bli ?

Vem skall du bli ?

...ningen står fri för att mulerar bidra till verksamhetens utveckling. Vi ska ha våra mål och våra ansvar under ansvar. Stort ansvar.

Det finns en fara i att enbart notera nyheterna i dokumentet och missa helheten.

Egentligen bör villkorsdokumentet därför läsas bakifrån:

Sist finns Förordning (2015:218) om statens stöd till folkbildningen

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-2015218-om-statsbidrag-till_sfs-2015-218

§ 7 För att statsbidrag ska lämnas för en verksamhet ska verksamheten ha den inriktning som anges i § 1

-alltså de fyra syftena med bidraget. Det räcker alltså inte att verksamhet är behjärtansvärd för att den ska vara statsbidragsberättigad!

2. Grundläggande villkor för att erhålla statsbidrag

- Vara en demokratiskt styrd organisation som agerar i enlighet med sitt ändamål. ³¹
- Använda statsbidraget till det ändamål det har beviljats för och ha ett tydligt anordnarskap i all verksamhet. ³³

Blå siffra refererar till radnummer i villkorsdokumentet.

Gul överstrykning markerar nyhet 2021.

Att "leva som man lär" är en självklar grundläggande princip och statsbidragsvillkor.

De årliga villkorsuppdateringarna handlar nästan alltid om anordnarskap och kostnadsersättning. Så även detta år.

Anordnarskapet är lika självklart som grundläggande. Notera förordningens skrivningar!

Det som uppdagades på Järva –men absolut inte var unikt för den platsen, hade två orsaker:

Undermåligt anordnarskap och vidlyftig kostnadsersättning. Detta har undantagsvis kunnat utnyttjas av kriminella men ansvaret är studieförbundens.

Vi har brustit i ansvar! Tyvärr har jag inte kunnat notera att något studieförbund tagit ansvar för de felaktigheter som medfört strykning av tidigare rapporterad verksamhet. Vare sig på Järva eller när det gäller vad som kommit fram i den utökade särskilda kontrollen. Ett agerande som tär på allas vårt förtroende...

3.1 Kvalitetssäkring

- Verksamheten **ska** vara i linje med statens syften med statsbidraget och följa såväl de statsbidragsvillkor som Folkbildningsrådet fastställt som studieförbundets egna riktlinjer för folkbildningsverksamheten **och studieförbundsgemensamma överenskommelser**. 69

4.4 Avgränsningar

- Nedanstående avgränsningar är inte de enda som studieförbund ska följa, utan studieförbundens egna riktlinjer och **studieförbundsgemensamma överenskommelser** samt lokala överenskommelser **ska** också efterlevas. 209

Detta betyder att alla dessa dokument har samma dignitet som FBRs statsbidragsvillkor.

-De måste följas!

1. Förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen

2. FBR: Villkor och fördelning

3. "Studieförbunden":

Gemensamma överenskommelser

- Anordnarskap
- Kulturprogram
- Etiskt förhållningssätt
- Läggningscirkelledarutbildning med föreningar & andra

1. Vår verksamhet ska vara trovärdig.

2. Studieförbundens roll som anordnare bygger på förtroende[..]

3. Våra företrädare ska trovärdigt och öppet kunna redogöra för verksamhetens innehåll, ekonomi och metoder för att bedriva god folkbildning.

De viktigaste dokumenten för att kunna skilja mellan folkbildning och statsbidragsberättigad dito.

Glöm ej "Det egna studieförbundets värdegrund". –Hur väl rimmar verksamheten med den? Är inte den aspekten med finns inte anledning att ha tio olika studieförbund.

Nr 3. Är våra förtroendevalda rustade att leva upp till detta som alla studieförbund förbundit sig till?

3.1 Kvalitetssäkring

- **Årligen** utbilda anställda och förtroendevalda i aktuella statsbidragsvillkor **med särskild betoning på studieförbundets ansvar och anordnarroll. 82**

Koppla detta till #3 i föregående bild.

-Och visst är väl även revisorerna förtroendevalda –de väljs ju av förbundsstämman!

Hur rustar vi dem?

Vet de att närvarolistan är ett juridiskt dokument och i princip det verifikat med vilket vi får skattebetalarnas pengar osv?

4. Verksamhetsvillkor

- **Studieförbundet ska vid anmodan kunna visa att den verksamhet som anordnats med stöd av statsbidraget är korrekt genomförd och rapporterad.**

Verksamhet som inte uppfyller verksamhetsvillkoren ska strykas från rapportering för statsbidrag. 88

”Bevisbördan” ligger på studieförbundet, inte FBR.

Formellt är förbundsstyrelsen ansvarig för statsbidraget och region-/avdelningsstyrelsen ansvarig för region- och kommunbidrag.

Men de senare har även ansvar för hur statsbidraget används i den enhet man har ansvar för inom studieförbundet. Därmed har dessa rimligen bevisbördan internt i studieförbundet.

Kan avdelning/region inte påvisa att verksamheten anordnats med de dokument som visades i föregående bilder ska Riksförbundet stryka den.

4.1 Anordnarskap

- ...statsbidraget får inte användas som ett allmänt verksamhets- eller organisationsstöd som kan användas av föreningar och organisationer till att finansiera den egentliga verksamheten. 106
- Statsbidraget ska användas till studieförbundets kostnader för folkbildningsverksamheten. 217
- Studieförbundet ska ansvara för planering, genomförande och uppföljning av folkbildningsverksamheten på arrangemangsnivå
- Studieförbundet kan genomföra sin verksamhet i samarbete med medlemsorganisationer och samverkanspartner.
- Studieförbundet ska ha regelbunden kontakt med varje ledare. 116

Självklarhet som stått i tidigare folkbildningsproposition och villkorsdokument som nu åter infogats –på förekommen anledning...

Vad innebär att ha *regelbunden* kontakt?

Löser vi det med SMS-via Gustav eller ett mejl nu & då?

Naturligtvis måste vi ha direktkontakt med våra ledare. Den får aldrig ske via någon föreningsföreträdare eller studieombud utan ska vara direkt.

Kontakten bör inte heller primärt vara kontroll utan förstärka de mervärden av att vi är experter på vuxnas lärande och folkbildningsmetodik. Det som är grunden för samarbetet och det mervärde som vi primärt bidrar med.

Ruhi Tyson talade ju klokt om vikten av att "sätta ord på bildningsresan". Det är vad kontakten med ledaren med fördel kan handla om!

Notera att även kulturprogram har ledare –Se förordningens § 12!

4.4 Avgränsningar

- Samma person får inte rapportera i studiecirkel och annan folkbildning studietimmar per år. 106

Gäller 2021 ej ledare som är anställda eller arvoda

Gemensamma,
planmässigt bedrivna studier
med tid för reflektion och efterarbete
mellan sammankomsterna.

Jag undrar vilket svar respektive studieförbund skulle ha gett utifrån Magnus hänvisning? Vad skulle ni ha sagt? Vad skulle vi ha sagt?

Begränsningen avser inte att bromsa någons bildningstörst. Folk får gå i hur många cirklar de vill men *studieförbundet* får inte bidrag för mer än 480t.

480t kan inte vara normen –det är väldigt studieintensivt. Vad som är rimligt måste bedömas utifrån ämne, grupp, ledare osv.

480 ska tolkas som att det gäller gemensamt för alla studieförbund även om systemet idag inte medger sådan kontroll.

Motivet är att statsbidraget ska räcka till många olika individer. Förhoppningsvis leder 480 till att den "inflation" vi själva skapat tillsammans bromsas så att studiecirkeln återfår sitt rätta rimliga ekonomiska värde.

480 timmar

- Studieförbundet får max rapportera 480 timmar / person/studieförbund
- Gäller både studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet
- Gäller arrangemanstyp 1: ordinarie folkbildningsverksamhet
- Studieförbundens arvoderade eller fast anställda ledare, lägst enligt cirkelledare- eller tjänstemanna-avtalen, undantas från denna regel under 2021.

1. Gäller villkoret även ledare? – Ja, villkoret gäller även ledare. Arrangemang som leds av studieförbundens fast anställda personal eller arvoderade ledare enligt kollektivavtal (cirkelledaravtalen/tjänstemannaavtalen) är dock undantagna.

2. Vilka arrangemanstyper gäller villkoret? – Studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet i det ordinarie statsbidraget (arrangemangstyp 1).

3. Gäller villkoret planerad eller rapporterad verksamhet? – Studieförbundet får inte rapportera deltagare som överstiger 480 studietimmar.

4. Är detta en begräsning av hur mycket man får delta? – Nej. Deltagarna får delta i hur mycket verksamhet man vill. Men studieförbunden får inte slutrapportera deltagare som överstiger 480 studietimmar.

5. Räknas både studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet? – Ja, dessa räknas samman och får inte överstiga 480 studietimmar. En studietimme i annan folkbildningsverksamhet räknas som en studietimme.

6. Räknas kulturprogram? – Nej, detta gäller inte kulturprogram.

7. Gäller det inom respektive studieförbund eller sammanlagt i alla? – Villkoret gäller för respektive studieförbund.

8. Ska summan räknas kronologiskt? – Utgå ifrån arrangemangets slutdatum och räkna till dess deltagaren uppnår 480 timmar.

9. Vad händer med påbörjade cirklar där ett inledande antal studietimmar passerat – är de godkända? – Innan verksamheten startar bör det vara känt för studieförbundet om det finns någon deltagare som ligger i riskzonen att överstiga 480 studietimmar.

10. Om en ledare har både ideella och arvoderade uppdrag för studieförbundet hur räknas det? – De arrangemang där ledaren är arvoderad enligt cirkelledaravtalen räknas för sig och påverkas inte av villkoret om max 480 stt

8.4.2 Riktlinjer för folkbildningsverksamheten

- I riktlinjerna ska också tydligt framgå i vilka fall studieförbundet kan ersätta samverkansparts kostnader för den gemensamma folkbildningsverksamheten och vilka avgränsningar som görs gällande detta. 478

8.6.2 Särskild kontroll

- Den särskilda kontrollen ska även inbegripa kontroll av eventuella kostnadsersättningar. 547

Det måste vara tydligt internt *om, hur* och *när* eventuell kostnadsersättning kan utgå.

Kostnadsersättning ska dock vara undantaget –statsbidraget ska ju användas av studieförbundet till våra kostnader för vår folkbildningsverksamhet.

–Inte kostnader som gruppen eller samverkansparten har. Och varför ska de behöva göra utlägg om kostnaderna verkligen är våra?

I den egna 5%internkontrollen ska det följas upp att interna riktlinjer efterlevs, även de om kostnadsersättning.

Kostnader för verksamhet

Kostnadsersättning
vad använder vi statsbidraget till?

- Kronor per timme?
- Om vi enbart är en föreningsbankomat...!
- Ersätta samverkanspartens lokalhyra?
- Betala fiket på cirkeln?
- Betala ingredienser i matlagingscirkel?
- Ersättning för **studielokal** eller **replokal**?

Ersättningsnivåer

Kostnadsersättningen för studiecirkel är:

- 25 kronor per studietimme för medlemsorganisationer
- 20 kronor per studietimme för samverkansparter

Kostnadsersättningen för Annan folkbildningsverksamhet är:

- 12,50 per studietimme för medlemsorganisationer
- 10 kronor per studietimme för samverkansparter

Kostnadsersättningen för kulturarrangemang är:

- 200 kronor per tillfälle för såväl medlemsorganisationer som samverkansparter.

Om anordnarskapet enbart är ekonomiskt har vi gjort oss överflödiga och kunde ersättas av "kommunala bidragsbyrån".

Somliga säger sig ha slutat med kostnadsersättning till föreningar. Istället hyra man deras egen lokal och rapporterar den verksamhet som då försiggår där. Därmed är väl anordnarskapet fullgott –vi har ju hyrt lokalen! Och inte är det någon kostnadsersättning – vi faktureras för vår kostnad att hyra lokalen?

Klokt och ansvarsfullt eller ett sätt att jobba vidare med förtäckt kostnadsersättning?

-Det finns många fler sätt för den som vill maximera i bidragssystemet istället för att ta det ansvar som är en grundförutsättning i det tillitsbaserade bidragssystemet som vi än så länge åtnjuter.

Är det rimligt att repan har subventionerad hyra efter 480 stt? Då bör hyreskostnaden vara marknadsmässig! I annat fall har de som JO-anmält oss för detta rätt i sak.

Arrangemanstyper 2021

- **1 Ordinarie folkbildningsverksamhet**
- **2 Svenska från dag ett**
- **3 Vardagssvenska**
- 4 Kommunalt finansierad uppdragsverksamhet
- 5 Landstingsfinansierad uppdragsverksamhet
- **6 Uppsökande och motiverande insatser för utrikesfödda kvinnor**
- 7 Föräldrars delaktighet i lärandet
- 8 Uppdragsverksamhet –ej kommunalt finansierad
- 9 Annan verksamhet
- **10 Svenska för föräldralediga**
- **11 Arbetsmarknadsnära insatser på distans 2.0 ?**
- **12 Insatser med personer långt från arbetsmarknaden**

BP2021: 440 100 mnkr
Överskott 2020: 22,7 Mnkr

Överskott 2020:
2,3 Mnkr → 2021

Överskott 2020:
17 Mnkr → 2021
AT11/12 ?

I budgetpropositionen står det fel. Medlen för "asyl" 2021 är 100 Mnkr.

FBRs styrelse beslutade 17 mars hur oförbrukade medel från förra året ska disponeras.

Giltig verksamhetsform per arrangemanstyp 2021

		Studiecirkel	AFV	KP
1	Ordinarie verksamhet	X	X	X
2	Svenska från dag ett	X	X	
3	Vardagssvenska	X OBS 40 t		
10	Svenska för föräldralediga	X	X	X
(11)	Arbetsmarknadsnära insatser på distans 2.0 ?	X 40 t		
12	Insatser med personer långt från arbetsmarknaden	X 40 t		

Notera att deltagare i cirkel i AT3 som ej når upp till 40 stt inte är bidragsgrundande.

Dispenser 2021

- **Distans** OK hela 2021 i
 - AT 2 Svenska från dag 1
 - AT 3 Vardagssvenska
 - AT 10 Svenska för föräldralediga
- **Kulturprogram** i AT 1 & 10 under 2021 även om deltagarna inte är samlade fysiskt.
- Inga **asynkrona** sammankomster.

Ett råd är att inte bygga upp verksamhet som efter dispenstidens utgång inte längre kommer att vara bidragsgrundande.

Statsbidrags villkor

”Det finns inga regler!”

Villkor

+ Förtroende

= Ansvar

Förtroendet är inte av Gud givet.

-Det är givet av riksdagen och kan återtas!

Anna Ekström 2019-10-29

Förtroende är en gåva. Det kan inte tas, bara tas emot.
Och det kan förödas väldigt snabbt!!

”Det står inte att det är förbjudet...” Så säger några. Uttalandet avslöjar att man inte är mogen att ha skattebetalarnas förtroende.

Att det inte finns ”regler” betyder inte att man får använda statsbidraget hur som helst.
Tvärtom!

- Jagar man kryphål i villkorsdokumentet eller ta ansvar för den viktiga samhälls- och demokratibetydelse studieförbunden kan ha??
- Vill man det?

Nu är tilliten rubbad!
Vi måste återupprätta förtroendet.
Ingen annan kommer att göra det åt oss.

Får vi rapportera? Vill vi anordna?

Vad vill ni utifrån;

- Statens 4 syften med statsbidraget,
 - de samhällsutmaningar ni möter och
 - + - er värdegrund?
-

Gör det!

Det finns en risk att man nu backar hem och gör verksamhet som är "riskfri". Typ litteraturcirklar med gubbar i min ålder. Vi som pliktskyldigt och samvetsgrant fyller i närvarolistan.

Men är det därför studieförbund finns? Är det tanken med syftena?

För att kunna göra skillnad och möjliggöra verklig samhällsbetydelse måste man ibland våra ha verksamhet som innebär en del risker.

Men: Om jag ger mej ut på en resa med angeläget mål är vägen kanske smal och isig.

Då ser jag till att ha bra vinterdäck och sänker hastigheten.

-Jag vet att jag *kan* komma att "köra i diket" men jag vet att målet är viktigt och jag planerar och genomför resan så att tänkbara risker minskas.

I tidigare folkbildningsproposition & villkorsdokument går att läsa en viktig grundläggande princip:

"Det finns en tydlig fördelningspolitisk ambition i syftena med statsbidraget. Det står uttryckligen att verksamhet som syftar till att utjämna utbildningsklyftor ska prioriteras. Det betyder att fokus för studieförbundet ska vara att människor som är utbildningsmässigt, socialt och kulturellt missgynnade. Viktiga målgrupper är personer med utländsk bakgrund, deltagare med funktionshinder och arbetslösa. I praktiken ska denna fördelningspolitiska ambition få återverkningar i de dagliga prioriteringar som enskilda studieförbundsavdelningar gör. Studieförbunden ska verka för att minska klyftorna i samhället. Det är viktigt att framhålla att de grupper som här avses kanske inte är de som i första hand självmant söker sig till folkbildningen."

Tänk om det vore så:

Att staten menade att folkbildning är viktigt för att utveckla och stärka demokratin. Så viktig att man avsätter 2 miljarder för att studieförbunden, utifrån sin värdegrund och de samhällsutmaningar de möter, själva ska kunna anordna folkbildningsverksamhet som är i linje med bidragets syften.

Det är faktiskt just så!

Därför blir alla frågor om anordnarskap och kostnadsersättning väldigt konstiga!

Läser man innantill i villkorsdokument 2021 står det ju tydligt att:

Studieförbundet kan genomföra sin verksamhet i samarbete med medlemsorganisationer och samverkansparter 99

Anordnaransvaret kan inte överlåtas till annan part 97

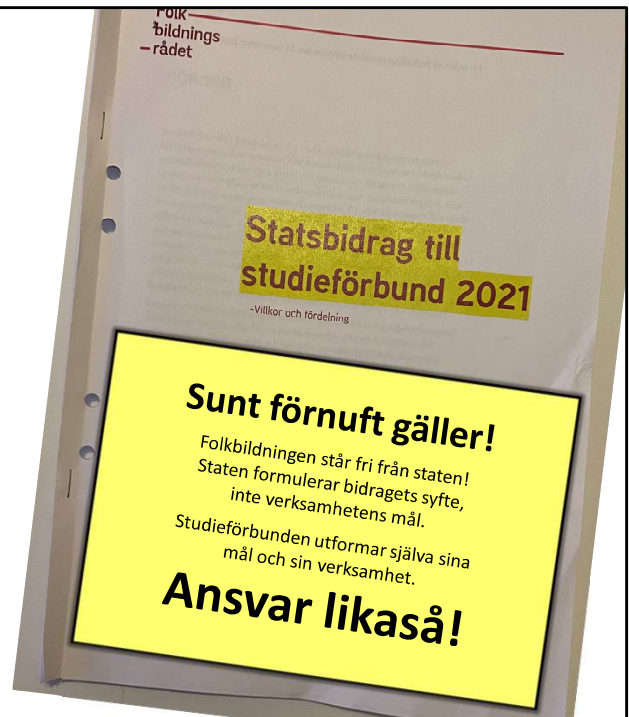
Statsbidraget ska användas till studieförbundets kostnader för folkbildningsverksamheten. (Rad 217) Men statsbidraget får inte användas som ett allmänt verksamhets- eller organisations-stöd som kan användas av föreningar och organisationer till att finansiera den egentliga verksamheten. 102

Studieförbundet ska:

- bedriva en verksamhet där det tydligt framgår vid utlysande och genomförande, att studieförbundet är anordnare, 111
- säkerställa den pedagogiska kvaliteten i verksamheten, 113
- ansvara för planering, genomförande och uppföljning av folkbildningsverksamheten på arrangemangsnivå. 114

Statsbidrag till studieförbund 2021

—Villkor och fördelning

Borde denna etikett sitta på framsidan av alla dokument?

torvald.akesson@medborgarskolan.se

Hör gärna av dej -jag nås på 070 19 15 517